

Vědecký výbor veterinární

Klasifikace:	Draft		<i>Pro vnitřní potřebu VVV</i>
	Oponovaný draft		<i>Pro vnitřní potřebu VVV</i>
	Finální dokument	X	<i>Pro oficiální použití</i>
	Deklasifikovaný dokument		<i>Pro veřejné použití</i>

Název dokumentu:

Zpráva o činnosti Vědeckého výboru veterinárního v roce 2005

Poznámka:

Předkládá: Doc. MVDr. Ivan Herzig, CSc., předseda vědeckého výboru

Výzkumný ústav veterinárního lékařství, Hudcova 70, 621 32, Brno
tel +420 533 331 111, fax 541 211 229, URL: <http://www.vri.cz>

V příloženém souboru je zveřejněna zpráva o činnosti Vědeckého výboru veterinárního v roce 2005. Je podán přehled o odborné činnosti Výboru, zpracovaných studiích, stanoviscích a dalších aktivitách. Součástí zprávy je plán práce na rok 2006.

Zpráva **o činnosti Vědeckého výboru veterinárního v roce 2005**

Vědecký výbor veterinární (dále jen Výbor) byl ustaven při Výzkumném ústavu veterinárního lékařství v souladu s usnesením vlády č. 1320/2001 ke „Strategii zajištění bezpečnosti (nezávadnosti) potravin v ČR“ v červenci 2002. Dodatkem ke zřizovací listině byla činnost Výboru zařazena k hlavním činnostem Výzkumného ústavu veterinárního lékařství (č.j. 30285/03-3020).

V roce 2005 pokračovala činnost Výboru podle schváleného plánu činnosti, ke kterému nebyly ze strany nadřízeného orgánu připomínky. Pracovní zaměření jak členů Výboru, tak externích odborníků, kteří byli přizváni k plnění definovaných úkolů, se soustředila na zpracování studií zaměřených na zdraví zvířat, pohodu zvířat, zoonózy, hygienu provozu, nezávadnost živočišných produktů, tzn. na témata, která patří do působnosti Výboru.

Výbor pracoval ve složení:

MVDr. Pavel Alexa, CSc., doc. MVDr. Ivan Herzig, CSc., RNDr. Miroslav Machala, CSc., MVDr. Ivan Pšikal, CSc., MVDr. Dušan Ryšánek, CSc.
z Výzkumného ústavu veterinárního lékařství, Hudcova 70, 621 32 Brno,

doc. MVDr. Lenka Vorlová, PhD., prof. MVDr. Zdeněk Pospíšil, DrSc., prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc. z Veterinární a farmaceutické univerzity, Palackého 1-3, 612 42 Brno,

MVDr. Věra Billová z Ústavu pro státní kontrolu veterinárních biopreparátů a léčiv, Hudcova 56a, 621 00 Brno,

MVDr. Josef Brychta ze Státního veterinárního ústavu Jihlava, Rantířovská 93, 586 05 Jihlava,

MVDr. Václav Jordán ze Společnosti Agris s.r.o. Medlov, Medlov 175, 664 66 Němčičky u Židlochovic.

MVDr. R. Belza, Státní veterinární správa ČR, Slezská 7, 120 56 Praha 2

V roce 2005 proběhlo pět řádných zasedání Výboru, a to XV. zasedání 2.3., XVI. zasedání 30.5., XVII. zasedání 20.10., XVIII. zasedání 24.11, a XIX. zasedání 12.12.2005. Účast na jednáních byla u pěti členů 100%, u pěti členů 80%, u jednoho 60 a jednoho 40%. Účast na jednáních lze označit jako dobrou. Výbor byl vždy usnášení schopný.

Zápisy z jednotlivých zasedání byly zaslány MVDr. M. Vicenové, ředitelce Odboru bezpečnosti potravin MZe ČR.

1. Odborná činnost Výboru

Odborná činnost Výboru byla v roce 2004 soustředěna na zpracování a projednání osmi studií zaměřených do oblastí úzce spojených s problematikou bezpečnosti potravin a krmiv. Šlo o následující studie:

Název studie: Vliv konzervačního činidla AZIDIOL na výsledky mikrobiologického vyšetření mléka

Garanti: MVDr. Dušan Ryšánek, CSc., MVDr. Monika Hubáčková (VÚVeL Brno)

Stanovisko zpracovala: doc. MVDr. L. Vorlová, PhD.

V České republice, obdobně jako v dalších evropských státech, se stále častěji používá konzervační činidlo Azidiol k prezervaci (stabilizaci) vzorků mléka, určených pro detekci počtu bakterií. Ve vědecké literatuře chybí údaje o vlivu tohoto činidla na původce alimentárních onemocnění člověka a do značné míry i o vlivu na indikátorové mikroorganismy. Je pouze známo, že enterokoky a laktobacily jsou k azidu sodnému rezistentní a pomnožují se v jeho přítomnosti i při uchovávání vzorků mléka v chladu. Pomnožování koliformních bakterií a stafylokoků azid sodný inhibuje.

Účelem této studie je přispět k objasnění vlivů činidla Azidiol na výsledky kultivačních technik stanovení počtu bakterií. Studie poskytuje výsledky modelových pokusů, provedených se sbírkovými kmeny shigatoxigenního *Escherichia coli*, enterotoxigenního *Staphylococcus aureus* a *Listeria monocytogenes* při prezervaci vzorků mléka činidlem Azidiol a Heeschenovým činidlem. Uvádí i výsledky modelových pokusů stanovení vlivu těchto prezervačních činidel na celkové počty mikroorganismů, počty koliformních a psychrotrofních bakterií.

Bylo prokázáno, že Azidiol na rozdíl od Heeschenova činidla snižuje počet bakterií shigatoxin produkujícího kmene *Escherichia coli* (CCM 4724) při skladování prezervovaného vzorku po dobu 72 h. ($P < 0,01$). Heeschenovo činidlo neovlivňuje počet bakterií shigatoxin produkujícího kmene *Escherichia coli* (CCM 4724) ani po 24 h, ani po 72 h. Rozdíly v počtu bakterií vlivem prezervačních činidel jsou statisticky vysoce průkazné ($P < 0,01$).

Rozdíly v počtu bakterií sbírkového kmene *Listeria monocytogenes* (CAPM 5879) vlivem prezervačního činidla Azidiol a Heeschenova činidla byly statisticky nevýznamné, jak po 24 h, tak po 72 h skladování prezervovaného vzorku ($P > 0,05$).

Počet bakterií sbírkového kmene *Staphylococcus aureus* (CCM 5756), produkujícího enterotoxin A, nebyl proti kontrole statisticky významně ovlivněn činidlem Azidiol při skladování vzorků až po dobu 72 h. Byl však zaznamenán statisticky vysoce významný nárůst počtu bakterií tohoto kmene při prezervaci vzorků mléka oběma činidly vlivem skladování vzorků mléka v chladu po dobu 72 h ($P < 0,01$).

Azidiol snižuje celkové počty mikroorganismů v mléce ($P < 0,01$) při skladování vzorku po dobu 24 h v chladu. Vliv Heeschenova činidla na celkový počet mikroorganismů byl proti kontrole statisticky nevýznamný ($P > 0,05$). Byl však zaznamenán mírný nárůst celkového počtu bakterií ve vzorcích prezervovaných Heeschenovým činidlem mezi skladováním v chladu 24 h a 72 h ($P < 0,05$) a statisticky vysoce významný nárůst počtu ve vzorcích prezervovaných činidlem Azidiol ($P < 0,01$).

Azidiol snižuje počet koliformních bakterií již po 24 h skladování prezervovaného vzorku ($P < 0,01$). Skladování prezervovaného vzorku po 72 h pokles počtu prohlubuje ($P < 0,01$). Obě prezervační činidla Azidiol i Heeschenovo snižují počet psychrotrofních bakterií při skladování prezervovaných vzorků po dobu 72 h ($P < 0,01$).

Je proto nevhodné používat prezervační činidlo Azidiol ke kultivačním technikám průkazu jak původců alimentárních onemocnění člověka, tak ke stanovení počtu indikátorových mikroorganismů. Studie prokázala, že Azidiol snižuje počet bakterií kmene *Escherichia coli*, produkujícího shigatoxin, při skladování vzorku mléka v chladu.

Doporučení

Je nevhodné používat prezervační činidlo Azidiol ke kultivačním technikám průkazu jak původců alimentárních onemocnění člověka, tak ke stanovení počtu indikátorových mikroorganismů. K průkazu původců alimentárních onemocnění člověka by bylo vhodnější používat vzorky stabilizované Heeschenovým činidlem s uchováváním v chladu. Vyšetření by mělo být provedeno do 24 h po odběru vzorků. Použití vzorků stabilizovaných Azidielem, určených k automatickému stanovení bakterií v syrovém mléce přímým počítáním bakteriálních buněk (ČSN 57 0539) je pro kultivační průkaz původců alimentárních onemocnění člověka po době skladování delší než 48 h nepřípustné.

Zpráva projednána ve VVV: 20.10. 2005

Vyjádření Výboru: Schváleno

Název studie: Minimalizace rizika používání veterinárních léčiv u potravinových zvířat

Garanti: MVDr. Věra Billová, prof. MVDr Alfred Hera, CSc. (ÚSKVBL Brno)

Stanovisko zpracoval: prof. MVDr. A. Buš, CSc.

Předložená práce se zaměřila na popis současného stavu problematiky používání veterinárních léčiv u potravinových zvířat s ohledem na zdraví lidí jako konzumentů potravin živočišného původu.

Předložený souhrn recentní platné evropské a národní legislativy týkající se používání veterinárních léčiv u potravinových zvířat a kontroly jejího dodržování a diskuse vedené ve všech zemích ES a zemí světa, zahrnutých v organizaci tvořící Codex Alimentarius, svědčí o snaze minimalizovat rizika spojená s používáním veterinárních léčiv u potravinových zvířat tak, aby bylo co nejvíce chráněno zdraví lidí před možnými xenobiotiky v potravinách.

Používání registrovaných veterinárních léčivých přípravků k léčbě potravinových zvířat při dodržení podmínek správné veterinární praxe a za dodržení národní autoritou schválené příbalové informace, tzn. dodržení doporučeného dávkování, doby aplikace a ochranné lhůty zaručuje, že potraviny z léčených zvířat minimalizují riziko ohrožení zdraví člověka jako konzumenta.

Studie byla projednána ve VVV: 12. 12. 2005

Vyjádření Výboru: Schváleno

Název studie: Možná rizika zneužití potravin při kriminálních a teroristických činech použitím biologických agens.

Předkládá: Doc. MVDr. Petr Lány, Ph.D., prof. MVDr. Zdeněk Pospíšil, DrSc. (VFU Brno)
Stanovisko zpracoval: MVDr. P. Alexa, CSc.

Pro snížení či vyloučení možných rizik zneužití potravin při kriminálních a teroristických činech použitím biologických agens je nezbytné:

Dodržování důsledné kontroly hygieny provozoven a pracovních postupů úředními veterinárními lékaři dle k tomu určené legislativy. Celoživotně vzdělávat úřední veterinární lékaře nejen v problematice hygieny potravin, ale i v problematice nebezpečí zneužití potravin.

Zamezení přístupu nepovolaných osob do objektů a provozoven přípravy, zpracování, skladování a distribuce potravin. Kontrolovat, zda povolané osoby nevnáší při vstupu do výše uvedených provozoven podezřelé věci. Zvyšovat povědomí provozovatelů také o problematiku nebezpečí zneužití potravin.

K včasnému zachycení některých BA proškolit pracovníky laboratoří provádějících kontrolu potravin v diagnostických znalostech k odlišení bakteriálních BA od běžných patogenů *Yersinia pestis* – *Yersinia enterocolitica*; *Vibrio cholerae* – *Vibrio parahaemolyticus* či indikátorových bakterií *Bacillus anthracis* – *Bacillus cereus*, Pseudomonády – *Burkholderia mallei/psudomallei* (Potravin obecně) pomocí multimediálních výukových materiálů či přímo v laboratořích, kde mají s diagnostikou uvedených patogenů zkušenosti (Státní zdravotní ústav; Státní ústav jaderné, chemické a biologické ochrany; Veterinární a farmaceutická univerzita).

Propojení toku informací z celní správy, SVS a SÚJB, ev. dalších úřadů o zásilkách BA do a z pracovišť v ČR a kontrolu povolení nakládání s těmito BA.

Zvýšení všeobecného povědomí obyvatelstva o možnostech zneužití potravin (kontrola úplnosti obalů, nezvyklé smyslové vlastnosti a pod.)

Studie byla projednána ve VVV: 30.5.2005

Vyjádření Výboru: Schváleno

Název studie: Prověření přítomnosti zakázané bovinní centrální nervové tkáně (CNS) v masných výrobcích v tržní síti České republiky metodou Real-Time RT-PCR

Předkládá: MVDr. Eva Renčová, Ph.D., Mgr. Pavel Krčmář, Ph.D. (VÚVeL Brno)
Stanovisko zpracoval: prof. MVDr. I. Steinhauserová, CSc.

Komentář k výsledkům vyšetření

Z výsledků vyplývá, že 83 vzorků masných výrobků vyšetřených na přítomnost bovinní CNS tkáně bylo negativních, tj. ve vzorcích nebyla zjištěna příměs bovinní mRNA kódující GFAP. Ve vzorku č. 63 (salám Gothaj) byla detekována příměs bovinní CNS tkáně v množství menším jak 0,5 %. Tímto bylo zjištěno porušení receptury daného masného výrobku. Do výrobku bylo zřejmě přidáno hovězí mechanicky separované maso, neboť v uvedeném vzorku

byla následně potvrzena i přítomnost úlomků kostí histologicky (stanovení provedla doc. B. Tremlová, VFU).

Vzhledem k závažnosti problematiky (v ČR 23. případ BSE) a stále trvajících rizika možného přenosu BSE na lidskou populaci, doporučujeme začlenit metodu do kontrolního systému České republiky prostřednictvím SVS ČR nebo SZPI. Byla zahájena jednání o případném předání metody.

Lze konstatovat, že i když z vyšetření 84 vzorků masných výrobků zakoupených namátkově v tržní síti České republiky pouze v jednom vzorku byla zjištěna příměs nepovolené hovězí CNS tkáně, je problematika BSE a její možný přenos jako Creudsfeldt - Jacobovy choroby na lidskou populaci natolik závažná, že další monitoring a případné pravidelné kontroly masných výrobků v tržní síti kontrolními orgány jsou žádoucí.

Studie byla projednána ve VVV: 12. 12. 2005

Vyjádření Výboru: Schváleno

Název studie: Analýza nálezů na jatkách u skotu z pohledu bezpečnosti potravin

Předkládá: Prof. MVDr. V. Večerek, CSc., MVDr. M. Malena, MVDr. A. Kozák, PhD. (VFU Brno, SVS ČR Praha, MěVS Praha)

Stanovisko zpracoval: prof. MVDr. Z. Pospíšil, DrSc.

V období let 2001 až 2004 byly sledovány v České republice výsledky veterinární prohlídky u poraženého dospělého skotu a telat na jatkách.

Byly zjišťovány počty poraženého skotu a telat na jatkách, úroveň požitelnosti, podmíněné požitelnosti a nepožitelnosti těl dospělého skotu a telat poražených na jatkách, charakter nálezů (infekční nálezy a neinfekční nálezy), úroveň výskytu nálezů a skupin nálezů u dospělého skotu a telat poražených na jatkách v následujícím členění: změny způsobené infekcí dýchacího aparátu, změny způsobené infekcí zažívacího aparátu, tuberkuloidní změny (pouze u dospělého skotu), paratuberkulózní změny (pouze u dospělého skotu), nálezy infekce salmonel, leukóza (pouze u dospělého skotu), změny způsobené jinými infekčními onemocněními, parazitózy, odchýlení masa v jeho smyslových ukazatelích, přítomnost cizorodých látek, změny způsobené jinými neinfekčními onemocněními, ostatní (např. závady v identifikaci zvířat aj.), a trendy vývoje u těchto parametrů.

Pro zjištění počtu poraženého dospělého skotu a telat na jatkách a trendu vývoje v těchto počtech byly sledovány absolutní počty poražených zvířat v jednotlivých letech 2001, 2002, 2003 a 2004.

Pro zjištění úroveň požitelnosti, podmíněné požitelnosti a nepožitelnosti těl poražených zvířat, charakteru nálezů a úroveň výskytu nálezů a skupin nálezů byly zjišťovány absolutní a relativní počty v jednotlivých letech 2001, 2002, 2003 a 2004, dále byly vypočítány absolutní počty a relativní počty (v %) za celé sledované období (roky 2001 až 2004) a pro sledování trendu vývoje byly vypočítány absolutní počty a relativní počty (v %) za první sledované období (roky 2001 až 2002) a druhé sledované období (roky 2003 až 2004) a z těchto hodnot vypočítán index nárůstu jako poměr relativního počtu v druhém období k relativnímu počtu v prvním období. Hodnota indexu vyšší jak 1,00 vyjadřuje trend nárůstu sledovaných hodnot, hodnota 1,00 vyjadřuje trend, kdy nedochází ani k nárůstu ani k poklesu, a hodnota nižší než 1,00 vyjadřuje trend poklesu sledovaných hodnot.

Na základě úrovně výskytu nálezů a hodnot indexu vzestupu nálezů pak byla dovozována míra rizika z pohledu bezpečnosti potravin a dovozovány dlouhodobé trendy vývoje míry rizika z pohledu bezpečnosti potravin u masa skotu a telat porážených v České republice.

Bylo zjištěno, že počet porážených zvířat dospělého skotu klesl v roce 2004 až na počet 353 668 zvířat, celkový počet požitelných těl dospělého skotu byl 86,21% s indexem vzestupu 1,02, podmíněně požitelných těl skotu 7,77% s indexem vzestupu 0,87, a nepožitelných 6,03% s indexem vzestupu 0,85. Trendy zjištěné v naší práci ukazují na zlepšování situace ve výskytu požitelných i nepožitelných těl dospělého skotu poráženého na jatkách.

Dále bylo zjištěno, že počet porážených telat klesl v roce 2004 až na počet 15 812 zvířat, celkový počet požitelných těl telat byl 61,01% s indexem vzestupu 1,14, podmíněně požitelných těl telat 10,56% s indexem vzestupu 0,70, a nepožitelných 28,43% s indexem vzestupu 0,86. Trendy zjištěné v naší práci ukazují na zlepšování situace ve výskytu požitelných i nepožitelných těl telat porážených na jatkách.

Dále bylo zjištěno, že u těl dospělého skotu posouzeného jako podmíněně požitelné se nálezy způsobené infekčními onemocněními pohybovaly na úrovni 0,48% s indexem nárůstu 1,31. Nejčastějšími nálezy infekčního původu byly zjištěny nálezy způsobené změnami způsobenými infekcí dýchacího aparátu, a to na úrovni 0,08% s indexem nárůstu 1,53. Změny způsobené infekcí zažívacího aparátu se pohybovaly pod úrovní 0,01 %. Za nejzávažnější lze považovat nálezy tuberkulózních změn, které se pohybovaly na úrovni 0,01% s indexem nárůstu 1,05, a paratuberkulózní změny, které se pohybovaly na úrovni 0,03% s indexem nárůstu 0,97. Nálezy způsobené neinfekčními onemocněními se pohybovaly na úrovni 7,29% s indexem nárůstu 0,84. Za nejzávažnější lze považovat odchýlení masa v jeho smyslových ukazatelích, kde se nálezy pohybovaly na úrovni 4,94% s indexem nárůstu 0,99, a nálezy cizorodých látek na úrovni 0,01% s indexem nárůstu 0,49. Z výsledků vyplývá, že nálezy u dospělého skotu posouzeného jako podmíněně požitelného jsou častější neinfekčního původu, i když byl zaznamenán klesající trend, než nálezy infekčního původu, které jsou méně časté, nicméně zde byl zaznamenán stoupající trend.

Dále bylo zjištěno, že u těl dospělého skotu posouzeného jako nepožitelné se nálezy způsobené infekčními onemocněními pohybovaly na úrovni 0,24% s indexem nárůstu 1,90. Nejčastějšími nálezy byly zjištěny nálezy způsobené změnami způsobenými infekcí dýchacího aparátu, a to na úrovni 0,05% s indexem nárůstu 1,23. Změny způsobené infekcí zažívacího aparátu se pohybovaly pod úrovní 0,01 %. Za nejzávažnější lze považovat nálezy paratuberkulózních změn, které se pohybovaly na úrovni 0,02% s indexem nárůstu 0,87. Nálezy způsobené neinfekčními onemocněními se pohybovaly na úrovni 5,79% s indexem nárůstu 0,83. Za nejzávažnější lze považovat odchýlení masa v jeho smyslových ukazatelích, kde se nálezy pohybovaly na úrovni 3,39% s indexem nárůstu 0,93, a nálezy cizorodých látek na úrovni 1,0% s indexem nárůstu 0,33. Z výsledků vyplývá, že nálezy u dospělého skotu posouzeného jako nepožitelného jsou častější neinfekčního původu, i když byl zaznamenán klesající trend, než nálezy infekčního původu, které jsou méně časté, nicméně zde byl zaznamenán výrazně stoupající trend.

Dále bylo zjištěno, že u těl telat posouzených jako podmíněně požitelné se nálezy způsobené infekčními onemocněními pohybovaly na úrovni 1,63% s indexem nárůstu 0,73. Nejčastějšími nálezy infekčního původu byly zjištěny nálezy způsobené změnami způsobenými infekcí dýchacího aparátu, a to na úrovni 1,49% s indexem nárůstu 0,71. Změny způsobené infekcí zažívacího aparátu se pohybovaly pod úrovní 0,02. Nálezy

způsobené neinfekčními onemocněními se pohybovaly na úrovni 8,94% s indexem nárůstu 0,70. Za nejzávažnější lze považovat odchýlení masa v jeho smyslových ukazatelích, kde se nálezy pohybovaly na úrovni 5,75% s indexem nárůstu 0,71, a nálezy cizorodých látek na úrovni 0,02% s indexem nárůstu 0,09. Z výsledků vyplývá, že nálezy u telat posouzených jako podmíněně požitelné jsou častější neinfekčního původu, než nálezy infekčního původu u obou skupin nálezů byl zaznamenán klesající trend.

Dále bylo zjištěno, že u těl telat posouzených jako nepoživatelné se nálezy způsobené infekčními onemocněními pohybovaly na úrovni 2,75% s indexem nárůstu 1,24. Nejčastějšími nálezy byly zjištěny nálezy způsobené změnami způsobenými infekcí dýchacího aparátu, a to na úrovni 2,41% s indexem nárůstu 1,24. Změny způsobené infekcí zažívacího aparátu se pohybovaly na úrovni 0,01 %. Nálezy způsobené neinfekčními onemocněními se pohybovaly na úrovni 25,68% s indexem nárůstu 0,83. Za nejzávažnější lze považovat odchýlení masa v jeho smyslových ukazatelích, kde se nálezy pohybovaly na úrovni 12,64% s indexem nárůstu 0,93, a nálezy cizorodých látek na úrovni 6,89% s indexem nárůstu 0,51. Z výsledků vyplývá, že nálezy u telat posouzených jako nepoživatelné jsou častější neinfekčního původu, než nálezy infekčního původu, nicméně u nálezů infekčního původu byl zaznamenán stoupající trend.

Celkově lze tak konstatovat, že nebezpečí neinfekčního původu je u těl dospělého skotu posouzených jako nepoživatelné na úrovni 5,79% a u telat 25,68%, přičemž v obou případech byl zaznamenán klesající trend. Nebezpečí neinfekčního původu pocházející z masa telat je tak téměř 5 x vyšší než u masa dospělého skotu. U těl dospělého skotu posouzených jako nepoživatelné je nebezpečí infekčního původu na úrovni 0,24% a u telat na úrovni 2,75%, přičemž v obou případech je trend stoupající. Nebezpečí infekčního původu pocházející z masa telat je tak 11 x vyšší než u masa dospělého skotu. Z pohledu bezpečnosti potravin je toto zjištění varující a dokládá význam veterinárního dozoru na jatkách pro ochranu spotřebitele před onemocněními pocházejícími z masa dospělého skotu a telat porážených na jatkách.

Studie byla projednána ve VVV: 12. 12. 2005

Vyjádření Výboru: Schváleno

Sledování přítomnosti toxinů *Staphylococcus aureus* v mléčných výrobcích

Garant: MVDr. Josef Brychta (SVÚ Jihlava)

Stanovisko zpracoval: MVDr. D. Ryšánek, CSc.

Staphylococcus aureus je uváděn jako jeden z nejvýznamnějších patogenů způsobujících intoxikace z potravin, který se vyskytuje i v potravinách určených přímo ke konzumaci (ready-to-eat, RTE). Obecně se tato intoxikace považuje za mírné onemocnění, které po určité době samo vymizí. Úmrtnost v souvislosti se *S. aureus* je nízká, uvádí se však, že asi 14 % postižených osob vyžaduje hospitalizaci. Podle údajů WHO je ročně postiženo onemocněním z potravin asi 76 milionů lidí (Le Loir et al., 2003).

Buňky *S. aureus* jsou dobře ničeny teplotami při vaření a pasteraci, ale enterotoxiny jsou naopak vůči těmto teplotám velice odolné. A tak je přímé stanovení enterotoxinů zásadním ukazatelem při posouzení bezpečnosti potravin, u kterých byl *S. aureus* prokázán v nadlimitním množství. Podíl *S. aureus* na alimentárních onemocněních člověka je v jednotlivých zemích rozdílný, pohybuje se v rozmezí od 2,8 % v Německu až po 13,6 % ve Francii (Anonymous 10). USA uvádějí tento podíl kolem 14 % (Anonymous, 8).

Hlavním cílem práce bylo ověření vhodné metody k určení přítomnosti enterotoxinů *S. aureus* u izolátů z potravin a přímé stanovení enterotoxinů z potravin nebo klinického materiálu, včetně ověření meze detekce.

Z dosažených výsledků na našem pracovišti vyplývá, že v období 2004 – 2005 nebyl enterotoxin *S. aureus* prokázán v žádném vyšetřeném vzorku.

U některých izolátů *S. aureus* získaných z potravin však byla schopnost tvořit enterotoxiny prokázána. Jako vhodné se jeví využití metody extrakce s použitím trichloroctové kyseliny (TCA) a následného kvantitativního stanovení systémem VIDAS™ SET2 (Vernozy – Rozand et al., 2004). Mez detekce enterotoxinu B a C byla s využitím TCA $0,1 \text{ ng}\cdot\text{g}^{-1}(\text{ml})$ pro mléko a mléčné výrobky.

Dále jsme tuto metodu extrakce použili i pro matici syrového mletého masa (bez použití TCA) a mez detekce enterotoxinů byla potvrzena na hladině $0,1 \text{ ng}\cdot\text{g}^{-1}$.

Metoda přípravy vzorků není složitá a je přiměřeně rychlá. Vlastní měření je plně automatizováno a výsledky jsou k dispozici do 80 minut. Nevýhodou je výše vstupní investice k pořízení přístroje.

Studie byla projednána ve VVV: 12. 12. 2005

Vyjádření Výboru: Schváleno

Parametry zdravotní nezávadnosti a jakosti medu

Garanti: Doc. MVDr. Lenka Vorlová, Ph.D., Ing. Klára Kalábová (VFU Brno)

Stanovisko zpracoval: doc. MVDr. S. Navrátil, CSc.

Vzhledem k tomu, že med neprochází téměř žádným technologickým procesem, jeho parametry by, tím spíše, měly v případě správné hygienické a výrobní praxe vyhovovat požadavkům stanoveným v legislativě.

Z hlediska jakostních parametrů jsou na základě našich rozsáhlých studií medy od včelařů bezproblémovou komoditou, zatímco u medů z tržní sítě tomu tak není.

Nejčastěji porušovanými jakostními parametry jsou u medů z tržní sítě obsah hydroxymethylfurfuralu a aktivita diastázy, což souvisí se ztekucováním medů při příliš vysokých teplotách. Celkově podíl porušených vzorků medů z tržní sítě se v odstupu 5 let výrazně nezměnil. Procento nevyhovujících vzorků je však vysoké.

Co se týče zdravotní nezávadnosti medu ve smyslu cizorodých látek, největší záchyty byly v tuzemských medech v letech 2000 – 2004 zaznamenány pro chemické prvky (rtuť, arsen, kadmium, olovo), dále pak PCB (suma kongenerů) a suma DDT. Žádná ze sledovaných látek však nepřekročila povolené hygienické limity. U importovaných medů byla v prokazatelných množstvích zjištěna rezidua chloramfenikolu, tetracyklinů a 4 sulfonamidů při kontrole medů v roce 2003 a rezidua sulfamethoxazolu a sulfathiazolu v roce 2004. Pozitivní nálezy reziduí výše uvedených farmak potvrzují oprávněnost a nezbytnost těchto vyšetření především u importovaných medů.

Z hlediska falšování medu, resp. klamání spotřebitele, jde zejména o přehřívání medu. Tato situace se odráží v nedodržování výše zmíněných parametrů: HMF a aktivita diastázy a v důsledku toho dochází ke snížení nutriční a biologické hodnoty medu.

Taktéž je z hlediska falšování významné přidání sacharidů do medu. V současné době však žádná laboratoř v ČR neprovádí stanovení poměru isotopů atomu uhlíku (SCIRA), i když jde o rozhodčí metodu k odlišení falšování medu kukuřičným nebo třtinovým cukrem.

Speciální vyšetření medu jsou finančně a instrumentálně náročná. Možné řešení skýtá FT-NIR spektroskopie, což bude předmětem výzkumných aktivit našeho pracoviště.

Ze závěrů je možno vyvodit jako doporučení pro praxi nezbytnost opětovného zařazení stanovení hydroxymethylfurfuralu v medu do monitoringu SVS ČR. Tento parametr má velkou vypovídací schopnost v mnoha aspektech a je současně endogenní cizorodou látkou. Z našich výsledků dále vyplývá, že je třeba zvýšit frekvenci kontrol medů v tržní síti, a to hlavně ke konci doby minimální trvanlivosti, a to vzhledem k velmi pravděpodobnému klamání spotřebitele.

Studie byla projednána ve VVV: 24. 11. 2005

Vyjádření Výboru: Schváleno

Mléko jako zdroj manganu a molybdenu

Garanti studie: doc. Ing. J. Trávníček, prof. MVDr. J. Kursa, DrSc.(ZF JU České Budějovice)

Stanovisko zpracoval: doc. MVDr. Ivan Herzig, CSc.

Posláním studie bylo rozšířit poznatky o zásobení dojníc manganem a molybdenem, přinést informace o aktuálním obsahu obou stopových prvků v syrovém kravském mléce před jeho mlékárenským zpracováním a zhodnotit mléko jako jejich zdroj v potravinovém řetězci pro člověka.

V terénním průzkumu byly testovány bazénové vzorky mléka z 86 chovů v 16 okresech z Jihočeského a Středočeského kraje a kraje Vysočina. Obsah manganu a molybdenu v mléce byl stanoven metodou hmotnostní spektrometrie s indukčně vázaným plazmatem (ICP-MS) po tlakovém mikrovlnném rozkladu s kyselinou dusičnou a peroxidem vodíku. Statistické charakteristiky souboru byly zpracovány pomocí statistického systému STAT plus (Matoušková a kol., 1992).

Obsah manganu v syrovém kravském mléce charakterizuje průměrná hodnota $20,4 \pm 19,2 \mu\text{g l}^{-1}$ s hodnotou mediánu $19,9 \mu\text{g l}^{-1}$ a u molybdenu $35 \pm 6,6 \mu\text{g l}^{-1}$ s mediánem $34,2 \mu\text{g l}^{-1}$. Obsah manganu přepočtený na 1 kg sušiny mléka dosahuje $165,4 \pm 73,4 \mu\text{g kg}^{-1}$ sušiny, obsah molybdenu $284,8 \pm 48,0 \mu\text{g kg}^{-1}$ sušiny. Komparován se zahraničními údaji je průměrný obsah manganu v mléce ze sledovaných chovů dojníc v České republice v převaze nižší. Ze srovnání variačních koeficientů, minimálních a maximálních hodnot obsahu manganu a molybdenu vyplývá větší variabilita pro mangan.

Lokální a regionální rozdíly obsahu manganu v mléce jsou patrné. Celkově nízká koncentrace manganu v mléce dojníc odráží jeho kolísavý obsah v objemných krmivech pro skot, který nestačí být kompenzován ani extrémně vysokou úrovní suplementace. Vysloven předpoklad o významném uplatnění antagonistické interakce faktorů inhibujících využitelnost manganu v průběhu enterální resorbce.

Závažným je zjištění, že za stávajících podmínek je v ČR úloha mléka pro krytí potřeby manganu u dospělého člověka bez významu. Svým průměrným obsahem 20,4 $\mu\text{g l}^{-1}$ při denním průměrném konzumu 0,604 l mléka na osobu a jejím průměrném denním požadavku 2 - 8 mg Mn se mléko na krytí jeho fyziologické potřeby člověka prakticky neuplatňuje - nejvýše 0,6 %. Na rozdíl od manganu mléko pohotově odráží stav molybdenu v organismu. V současných podmínkách chovů stanovená průměrná hodnota molybdenu 35,0 + 6,6 $\mu\text{g l}^{-1}$ mléka vyjadřuje standardní úroveň metabolismu Mo u dojnic.

Protože v ČR nejsou minerální krmné přísady molybdenem suplementovány, charakterizují zjištěné nálezy nutriční saturaci krav Mo z přirozených zdrojů. Jejich základem je obsah molybdenu v rostlinných krmivech, odvozený od geologického původu půdních typů v ČR. Kontrola alimentárního příjmu molybdenu je indikována u přežvýkavců, v jejichž krmných režimech stoupá podíl vikvovitých rostlin, u nichž je znám sklon ke kumulaci Mo. Molybdenová toxikóza zasahuje do enzymatických systémů, je provázána tvorbou peroxidů s možnými důsledky.

Vyšší korelační koeficient mezi molybdenem v mléce, močovinou a počtem somatických buněk je volně interpretován jako efekt stimulace bachorové činnosti a resistance mléčné žlázy vůči mikroorganismům. Výklad je inspirativní, vyžaduje však experimentálního ověření.

Bezmála 80% zastoupení hodnot v rozsahu 30,1 - 40,4 $\mu\text{g l}^{-1}$ mléka odpovídá denní potřebě molybdenu u dospělého člověka. Obsah molybdenu v mléce možno v současné době považovat za podstatný zdroj Mo pro lidskou výživu.

Studie byla projednána ve VVV: 12. 12. 2005

Vyjádření Výboru: Schváleno

Transfer kontaminujících látek z krmiva do potravin živočišného původu

Garant: doc. MVDr.Ivan Herzig, CSc. (VÚVeL Brno)

Termín zpracování: 15.11.2005

Projednáno ve Výboru: 24.11. 2005

Vyjádření Výboru: Pokračovat v přípravě studie v roce 2006 a shromážděné podklady prezentovat formou literární revue.

Současná situace při přípravě studie „Transfer kontaminujících látek z krmiva do potravin živočišného původu“

V posledních letech se věnuje zvýšená pozornost riziku, které představuje pro krmiva chemická kontaminace. Při hodnocení rizika pro spotřebitele je přenos kontaminantů nebo reziduí chemických látek z krmiv do potravin živočišného původu převážně neznámý faktor. Aby se získaly poznatky o tomto přenosu je třeba shromáždit relevantní údaje o transferu různých skupin chemických látek z krmiv do produktů živočišného původu. Ten je definován jako poměr koncentrace chemikálie v živočišných produktech a koncentrace chemikálie v krmivu.

Bylo shromážděno 21 literárních podkladů na toto téma. Byl navázán kontakt s Netherlands Organization for Applied Scientific Research – TNO- Ing. E.R. Leemanem, který v této oblasti pracuje. Ing. Leeman kontakt uvítal a přislíbil spolupráci, která se zatím omezila na výměnu několika mailů a na příslib výměny informací.

Z dosud shromážděných a hodnocených prací lze uzavřít, že tuk a jedlé vnitřnosti mají nejvyšší faktory transferu, zatímco vejce, mléko a maso mají nejnižší faktor transferu.

Z dosud získaných materiálů nelze vytvořit studii k řešenému problému na odpovídající úrovni. Na řešení nebyly čerpány finanční prostředky s výjimkou zakoupení publikace FAO *Assessing quality and safety of animal feeds*.

Informace byla projednána na zasedání Výboru 24.11.2005 a rozhodnuto pokračovat v přípravě studie v roce 2006 a shromážděné podklady prezentovat formou literární revue.

3. Zpracování stanovisek

a) Stanovisko k věkovému limitu pro odběr SRM BSE.

Materiál připravili: prof. MVDr. Zdeněk Pospíšil, DrSc., MVDr. Josef Brychta, MVDr. R. Belza, MVDr. V. Jordán

b) Stanovisko k materiálu Fyzikální vlivy na vznik BSE.

Materiál připravili: MVDr. Dušan Ryšánek, CSc., MVDr. Ivan Pšikal, CSc.

c) Materiál ke změně způsobu práce VVV.

Materiál připravili: prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., doc. MVDr. Ivan Herzig, CSc.

4. Publikační činnost

Základní informace o činnosti Výboru jsou uvedeny na www stránkách Výzkumného ústavu veterinárního lékařství.

Herzig, I. (2005): Činnost Vědeckého výboru veterinárního pro bezpečnost potravin v roce 2004. *Veterinářství* 3: 181-182.

Ze studii VVV předložených v roce 2003 byly zveřejněny:

Ryšánek D. (2005): Počet somatických buněk mléka jako prostředek monitoringu a tlumení mastitid. *Veterinářství* 6: 349

Renčová, E. (2005): Možnosti identifikace bovinní centrální nervové tkáně v masných výrobcích. *Veterinářství* 4: 233

Herzig, I., Kurša, J., Trávníček, J., Kroupová, V. (2005): Milk, meat and eggs as food sources of iodine in the Czech Republic. In: *Proceedings of the 5th International Symposium: Trace Elements in Human: New Perspectives*. Athens 2005: 669-675.

5. Účast na jednáních

18. ledna 2005 – Předání výroční zprávy a studií. MZe Praha. MVDr. M. Vicenová – předseda Výboru doc. MVDr. Ivan Herzig, CSc.

22. února 2005 - 9. zasedání Koordinační skupiny bezpečnosti potravin – předseda Výboru doc. MVDr. Ivan Herzig, CSc.

16. června 2005 - 10. zasedání Koordinační skupiny bezpečnosti potravin – předseda Výboru doc. MVDr. Ivan Herzig, CSc.

20. října 2005 - 11. zasedání Koordinační skupiny bezpečnosti potravin – místopředsedkyně Výboru MVDr. V. Billová

13. prosince 2005 - Přednáška a diskuse na MZe o činnosti VVV pro delegaci z Gruzie – předseda Výboru doc. MVDr. Ivan Herzig, CSc.

6. Účast na konferencích

5th. International Symposium on trace elements in human: New perspectives. Athens, Greece, October, 13th-15th. 2005

Příspěvek na Herzig, I., Kurša, J., Trávníček, J., Kroupová, V. (2005): Milk, meat and eggs as food sources of iodine in the Czech Republic.

Účast na konferenci MZe ČR Světový den výživy 12.10.2005.
Doc. MVDr. I. Herzig, CSc.

6. Společná zasedání předsedů vědeckých výborů

4. května 2005 – porada předsedů vědeckých výborů. MZe Praha. MVDr. M. Vicenová– předseda Výboru doc. MVDr. Ivan Herzig, CSc.

7. Čerpání financí

Celkem příjmy	2 100 000 Kč
Režie ústavu	550 000 Kč
Mzdy a OON	300 000 Kč
Sociální dávky	55 000 Kč
Věcné výdaje	1 200 000 Kč
Celkem čerpáno	2 100 000 Kč

Věcné výdaje: knihy, časopisy, učební pomůcky, software, služby výpočetní techniky, drobný hmotný majetek, kancelářský materiál, interní reprografie, všeobecný materiál, náklady na reprezentaci, interní doprava, cestovné, ostatní služby, vybavení místnosti pro vědecký výbor, PC, tiskárna.

8. Plán práce na rok 2006

1. Název studie: Možnosti rychlé diagnostiky virů aviární influenzy ve vybraných drůbežích surovinách a produktech molekulárně biologickými metodami

Předkládá: Doc. MVDr. Petr Lány, Ph.D., prof. MVDr. Zdeněk Pospíšil, DrSc.,
Mgr. Kateřina Rosenbergová

Povaha studie a její opodstatnění: Vypracování a zavedení rychlých molekulárně biologických diagnostických metod umožní průkaz přítomnosti či vyloučení viru aviární chřivky a přispěje k zajištění bezpečnosti potravin nejen z hlediska ochrany lidí, ale především z pohledu nebezpečí zavlečení nákazy ve zmražených drůbežích surovinách a produktech. Bude sledována senzitivita námi již vyvinutých a ověřených metod nested RT-PCR a realtime RT-PCR při rychlé diagnostice virů chřivky H5 a H7 ve vybraných drůbežích produktech a surovinách.

Základní cíle: Ověření využitelnosti molekulárně biologických metod při průkazu virů chřivky v drůbežích surovinách a produktech
Stanovení vlivu vybraných drůbežích produktů a surovin na senzitivitu metod nested RT-PCR a realtime RT-PCR (výtežnost izolace RNA, možnost uplatnění inhibičních faktorů. na PCR reakci atd.).
Stanovení vlivu skladování vybraných drůbežích produktů a surovin na senzitivitu metod nested RT PCR a realtime RT-PCR.

Předpokládané finanční náklady: 95 000 Kč

Termín zpracování: 15.9.2006

Návrh projednán ve VVV: 12.12.2005

Vyjádření: doporučeno

2. Název studie: Monitoring přítomnosti rostlinných proteinů zejména sóji v masných výrobcích metodami histologickými a ELISA v tržní síti České republiky

Předkládá: Doc. MVDr. Bohuslava Tremlová, Ph.D., MVDr. Eva Renčová, Ph.D.

Povaha studie a její opodstatnění: Spotřebitel má právo na zakoupení kvalitního, zdravotně nezávadného a bezpečného výrobku deklarovaného složení. Vzhledem k tomu, že rostlinné proteiny zlevňují masný výrobek, je možné, že výrobci falšují masné výrobky právě nadměrným přidáváním rostlinných proteinů, zejména sóji. Proto je nutné kontrolovat množství rostlinných proteinů v masných výrobcích dostupnými metodami a chránit tak spotřebitele před možnými zdravotními riziky – alergie atd. Celkem bude prověřeno cca 100-200 vytypovaných masných výrobků příslušné komodity.

Základní cíle: Cílem práce bude vyšetření 100-200 vzorků masných výrobků na přítomnost rostlinných proteinů metodami histochemickými a ELISA a prověření skutečnosti, zda dochází k záměrnému falšování masných výrobků nadměrným přidáváním rostlinných proteinů. Bude podpořena ochrana spotřebitele a jeho právo na zakoupení kvalitního výrobku v souladu s deklarovaným složením.

Předpokládané finanční náklady: 50-60 000 Kč

Termín zpracování: 15. 9. 2006

Návrh projednán ve VVV: 12.12.2005

Vyjádření: doporučeno

3. Název studie: Analýza rizik průniku shigatoxigenních Escherichia coli a enterotoxigenních Staphylococcus aureus do konzumního mléka

Předkládá: MVDr. D. Ryšánek, CSc. MVDr. D. Hubáčková, M.

Povaha studie a její opodstatnění: Na základě vlastních výsledků vyšetření četnosti výskytu relevantních kmenů v bazénových vzorcích syrového mléka a na základě zpracování výsledků vyšetření SVS ČR bude posouzena míra rizika průniku předmětných původců alimentárních onemocnění člověka do řetězce zpracování konzumního mléka. Výsledky analýzy budou konfrontovány se zahraničními údaji.

Základní cíle: Cílem studie je posoudit míru rizika a případně odhalit problémové články hodnocení rizika průniku shigatoxigenních *Escherichia coli* a enterotoxigenních *Staphylococcus aureus* do konzumního mléka.

Plánované náklady studie: 60 000,- Kč

Předložení studie: 15.11. 2006

Návrh projednán ve VVV: 12.12.2005

Vyjádření: doporučeno

4. Název studie: Hygienická hlediska suplementace selenu.

Předkládá: Doc. Ing. Jan Trávníček, Csc., prof. MVDr. Jaroslav Kursa, DrSc., doc. MVDr. Josef Illek, DrSc.

Opodstatnění studie: Současný tlak na zvýšené podávání selenu v humánní i animalní populaci potencuje ve světovém měřítku zájem zemědělského, veterinárního a biologického výzkumu o hygienické aspekty suplementace, včetně zdravotních rizik, která je mohou provázet (Tinggi a Reilly, 5th International symposium on trace elements in human: New Perspectives, Athens, 2005). V USA dlouhodobě probíhá v souvislosti s plošnou suplementací u skotu intenzivní diskuse o možných ekotoxikologických dopadech (Ullrey 1992, 1996).

Předložený návrh navazuje na program a výsledky vstupní studie o obsahu selenu v nativním kravském mléce, realizované s podporou Vědeckého výboru veterinárního. Publikační prezentace výsledků (Konference ČZU Praha, časopis Veterinářství) se setkala s ohlasem a vyvolala zájem odborné veřejnosti.

Základní cíle: Cíl práce směřuje k získání nových poznatků o obsahu selenu v dalších potravinách živočišného původu.

1. Ověřeními metodickými postupy bude plošně určována hladina selenu ve svalovině jatečných hospodářských zvířat a lovné zvěře.
2. Bude ověřen efekt suplementace Se organickými a anorganickými sloučeninami u ovcí a králíků. Zahrne intravitální sledování dynamiky hladin Se (kolostrum, mléko, moč, sérum) a postmortálně stanovení residuálního obsahu Se ve svalovině, příp. orgánech s vymezením dopadu suplementace na svalovinu jako konzumní zdroj selenu.

Předpokládané finanční náklady: 80 000,- Kč

Termín zpracování: 15.11. 2006

Návrh projednán ve VVV: 12.12.2005

Vyjádření: doporučeno

5. Název studie: Stanovení enterotoxinů *Bacillus cereus* v potravinách

Předkládá: MVDr. Josef Brychta

Povaha studie a její opodstatnění: *B. cereus* je původcem hromadných onemocnění z potravin. Projev onemocnění může být emetický či průjemový, většinou je kombinovaný. Onemocnění je charakterizováno jako středně lehké onemocnění, které však může skončit i fatálně. V našich podmínkách se *B. cereus* zjišťuje v nadlimitních množstvích především v mléčných výrobcích, masných polotovarech a v potravinách rostlinného původu.

Studie má návaznost na panel EFSA:

Opinion of the Scientific Panel on Biological Hazards on *Bacillus cereus* and other *Bacillus spp.* In foodstuffs. The EFSA Journal (2005) 175, s. 1 – 48.

Question N° EFSA- Q – 2004-010.

Základní cíle: ověření výskytu *B. cereus* v různých komoditách potravin a jídel
sledování výskytu enterotoxinů v potravinách vylepšení extrakčních postupů a zpracování vzorků k vyšetření na přítomnost enterotoxinů

Předpokládané finanční náklady: 80 000 Kč

Termín zpracování: 15.4. 2006

Návrh projednán ve VVV: 12.12.2005

Vyjádření: doporučeno

6. Název studie: Analýza nálezů na jatkách u prasat z pohledu bezpečnosti potravin

Předkládá: Prof. MVDr. Vladimír Večerek, CSc., MVDr. Milan Malena, MVDr. Antonín Kozák, Ph.D.

Povaha studie a její opodstatnění: Bezpečnost potravin představuje určitou míru jistoty, že potravina nevyvolá u člověka onemocnění z potravin. Při ochraně člověka před onemocněním z masa a orgánů jatečných zvířat má jednu z nejvýznamnějších úloh prohlídka zvířat před poražením a masa a orgánů po poražení. Ta je prováděna orgány veterinární správy a výsledek této prohlídky je zohledněn při rozhodování o mase. Na základě několikaletého sledování nálezů na jatkách lze vyhodnotit celkové riziko pro zdraví člověka vyplývající pro určitý druh a kategorii zvířat a vyjádřit tak míru ochrany člověka uskutečňovanou orgány dozoru na jatkách. Z tohoto pohledu je provedení analýzy nálezů na jatkách u prasat významným zdrojem informací z pohledu bezpečnosti potravin.

Základní cíle: Cílem studie je vyhodnotit výsledky veterinární prohlídky u prasat na jatkách v období 2001 až 2004 v České republice. Na základě získaných výsledků pak dovodit míru rizika z pohledu bezpečnosti potravin a dovodit dlouhodobé trendy vývoje míry rizika z pohledu bezpečnosti potravin u masa prasat porážených v České republice.

Předpokládané finanční náklady: 80 000 Kč

Termín zpracování: 15.6. 2006

Návrh projednán ve VVV: 12.12.2005

Vyjádření: doporučeno

7. Název studie: Transfer kontaminujících látek z krmiva do potravin živočišného původu

Předkládá: doc. MVDr. Ivan Herzig, CSc.

Opodstatnění studie: Přenos kontaminantů z krmiv do potravin živočišného původu je aktuální problém, neexistuje informace, která by problém shrnovala.

Základní cíle: Shromáždit literární podklady k této problematice a současné poznatky shrnout do studie, která zhodnotí rizika zatížení jednotlivých potravin živočišného původu (mléko, maso, játra, ledviny, tuk) – vyjádřit transfer faktory.

Předpokládané finanční náklady: 25 - 30 tis. Kč (literatura – časopisy, knihy, kancelářské potřeby, cestovné)

Termín zpracování: 15.4. 2006

Současná situace při přípravě studie „Transfer kontaminujících látek z krmiva do potravin živočišného původu“

V posledních letech se věnuje zvýšená pozornost riziku, které představuje pro krmiva chemická kontaminace. Při hodnocení rizika pro spotřebitele je přenos kontaminantů nebo reziduí chemických látek z krmiv do potravin živočišného původu převážně neznámý faktor. Aby se získaly poznatky o tomto přenosu je třeba shromáždit relevantní údaje o transferu různých skupin chemických látek z krmiv do produktů živočišného původu. Ten je definován jako poměr koncentrace chemikálie v živočišných produktech a koncentrace chemikálie v krmivu.

Bylo shromážděno 21 literárních podkladů na toto téma. Byl navázán kontakt s Netherlands Organization for Applied Scientific Research – TNO- Ing. E.R. Leemanem, který v této oblasti pracuje. Ing. Leeman kontakt uvítal a přislíbil spolupráci, která se zatím omezovala na výměnu několika mailů a na příslib výměny informací.

Z dosud shromážděných a hodnocených prací lze uzavřít, že tuk a jedlé vnitřnosti mají nejvyšší faktory transferu, zatímco vejce, mléko a maso mají nejnižší faktor transferu.

Z dosud získaných materiálů nelze vytvořit studii k řešenému problému na odpovídající úrovni. Na řešení nebyly čerpány finanční prostředky s výjimkou zakoupení publikace FAO Assessing quality and safety of animal feeds.

Informace byla projednána na zasedání Výboru 24.11.2005 a rozhodnuto pokračovat v přípravě studie v roce 2006 a shromážděné podklady prezentovat formou literární revue.

8. Název studie: Minimalizace rizika používání veterinárních léčiv u potravinových zvířat

Předkládá: MVDr. Věra Billová, prof. MVDr A. Hera, CSc.

Povaha studie a její opodstatnění: Studie by měla zahrnovat legislativní normy v oblasti bezpečnosti potravin živočišného původu, definovat možná rizika pro konzumenta z používání vet. léčiv u potravinových zvířat a popsat současný stav sledování reziduí léčivých substancí, včetně zakázaných látek, u potravinových zvířat.

Základní cíle: Cílem je posouzení současného stavu, případně rizik, vyplývajících z možného přenosu reziduí léčivých substancí do potravního řetězce.

Předpokládané finanční náklady: 70 000 Kč

Termín zpracování: 15.6. 2005

Návrh projednán ve VVV: 12. 12. 2005

Vyjádření:Schváleno

Návrhy předkládá: Státní veterinární správa ČR

9. Název studie: Vhodnost a použitelnost schválených biocidů při náhodné kontaminaci zařízení obsahem očí a nervovou tkání přežvýkavců pozitivních na TSE.

Garant: MVDr. E. Renčová, Ph.D.

Termín zpracování: 15.9. 2006

10. Název studie: Problematika neoprávněného použití malachitové zeleně v chovech pstruhů - situace v Evropě, alternativní použití jiných látek pro ošetření.

Garant: zatím nestanoven, v jednání Ing. Veselý (VÚVeL Brno), prof. Svobodová (VFU Brno)

Termín zpracování: 15.6. 2006

11. Název studie: Problematika kontaminace estery kyseliny ftalové u živočišných produktů - zdroje ftalátů, metody detekce, možnosti snížení nebo eliminace jejich výskytu u živočišných potravin.

Garant: RNDr. M. Machala, CSc.

Termín zpracování: 15.4. 2006

Výroční zpráva byla postoupena členům Výboru dne 19. 12. 2005 mailovou poštou.

Zprávu předkládá:

Doc. MVDr. Ivan Herzig, CSc.

předseda Vědeckého výboru veterinárního